

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Фармацевтична компанія «Фармак»
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ III Всеукраїнської науково-методичної конференції

(Шостка, 19 квітня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ЕЛЕМЕНТИ ЯЗИЧНИЦТВА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВ'І

А.С. Божок, О.І. Шундрик

Шосткинський навчально-виховний комплекс:

спеціалізована школа I-II ступенів – ліцей

bozhokalesya@shostka-licey.com

Законсервувавшись в народній культурі, пережитки язичництва проіснували достатньо довгий час та стали невід'ємною частиною культури українського народу. Тому актуальність теми досліджень пережитків язичництва в сучасному православ'ї не підлягає сумніву.

Об'єктом дослідження в роботі є суспільні відносини в сфері духовного життя та вірувань українців.

Предмет дослідження – збереження до сьогодні в православній вірі на наших землях залишків стародавнього східнослов'янського язичництва.

Мета роботи – дослідження язичницьких традицій в культурі українського народу загалом та Шосткинщини зокрема, а також з'ясування процесу поступової християнізації язичницького суспільства.

Теоретико-методологічною основою дослідницької роботи є наукові принципи пізнання та методи дослідження. При аналізі й оцінці правових явищ було дотримано принципів історизму та об'єктивізму. Використання описового, історико-порівняльного, генетичного та історико-хронологічного методів, аналізу та синтезу дозволило більш глибоко пізнати досліджувані проблеми, щоб досягти поставленої мети.

Інформаційно теоретичну основу дослідження склали монографічні роботи В.Войтовича, О.Воропая, М.Костомарова, Г.Лозко, Г.Носової, Б.Рібакова, О.Тупик, П.Яроцького, статті в періодичній пресі місцевих краєзнавців, матеріали з офіційних сайтів Шосткинської райдержадміністрації та Воронізької селищної ради, інтерв'ю з працівниками культури міста та району.

Новизна дослідження полягає в тому, що в ньому було узагальнено і систематизовано матеріали, що стосуються пристосування православної церкви до живучих пережитків давньослов'янських язичницьких вірувань; виявлено ці пережитки в традиційному відзначенні християнських свят сільськими жителями Шосткинщини.

Головними результатами дослідження є те, що християнство, проникнувши на Русь, не змогло ввести в побут народу жодного свого широко шанованого свята без того, щоб не спертися на якесь давньо-слов'янське улюблене народом свято, без того, щоб не ввести в свої свята елементи старих давньоруських звичаїв. З прийняттям християнства язичницькі вірування та традиції в нашого народу не зникли. Вони дещо модифікувалися, видозмінилися, частково були адаптовані до християнського віровчення – однак в тій чи іншій формі продовжують жити в культурі та традиціях українського народу.

Християнській православній церкві не вдалося викоринити народні елементи з релігійних свят, витравити з них все, що створювалося століттями. У будь-якому скільки-небудь великому православному святі під його християнської оболонкою незмінно можна знайти багато народних і язичницьких звичаїв та традицій.

Абсолютна більшість українців визнає свою приналежність до православної церкви. Але українська православна церква – це не пряме відображення ортодоксального православ'я за візантійським зразком. Деякі дослідники називають ситуацію, що склалася на наших землях двовір'ям. В повній мірі його також можна назвати народним православ'ям.